

Ε΄ Κύκλος Εργαστηρίων Συγγραφής Παιδικής και Νεανικής Λογοτεχνίας

Πρόγραμμα

1 Σεπτεμβρίου – 6 Οκτωβρίου 2018

Κατερίνα Καρατάσου: «Ιστορίες επιβίωσης ή περι νουαγίων και άλλων ατυχών γεγονότων» (Σάββατο, 1 Σεπτεμβρίου 2018, 10:30-13:30)

Από τον *Ροβινσώνα Κρούσο* έως τον *Άρχοντα των μυγών* και από την *Οικογένεια Ελβετών Ροβινσώνων* έως το *Βασίλειο του Κενσούκε*, οι ιστορίες των ναυαγών και του αγώνα τους για επιβίωση μας γοητεύουν. Από πού ξεκινάει όμως μια δυνατή ιστορία επιβίωσης; Ποια σημασία έχει για το χτίσιμο της ιστορίας η αφετηρία των ηρώων και ο προορισμός τους; Πόσο μεγάλο ρόλο παίζει στον καθορισμό των περιπετειών τους η φυσιογνωμία του χώρου στον οποίο καταλήγουν; Πώς το πλαίσιο της δράσης “διαλέγει” τους ήρωες που θα το ζωντανέψουν; Πού αρχίζει η φύση και πού τελειώνει ο πολιτισμός για τον Ναυαγό; Αλλάζουν ιστορικά οι κίνδυνοι και οι τρόμοι που αντιμετωπίζουν οι λογοτεχνικοί ναυαγοί; Και, τελικά, από πού αντλούν τη γοητεία τους οι περιπέτειες επιβίωσης και τι έχουν να πουν σε όλους εμάς τους στεριανούς;

Άννα Κουμπάνου: «Φαντάσου» (Τετάρτη, 5 Σεπτεμβρίου 2018, 17:00-20:00)

Από τον ρεαλισμό στη φαντασία και πίσω πάλι. – Πώς διαμορφώνουμε σκηνικό, χαρακτήρες και πλοκή που πείθουν; – Πώς μεταμορφώνονται τα αντικείμενα και αποκτούν μαγικές ιδιότητες και πώς δημιουργούμε δεύτερους κόσμους; – Πώς γράφουμε απευθυνόμενοι/ες σε παιδιά και εφήβους; – Πού μας οδηγούν τα ερεθίσματα των ειδών και πώς συνομιλούν με τους αναγνώστες τού σήμερα;

Έλενα Περικλέους: «Κόκκινη κλωστή δεμένη: Πάμε να την ξεδέσουμε και να την ξαναδέσουμε» (Σάββατο, 8 Σεπτεμβρίου 2018, 10:30-13:30)

Λένε τα παραμύθια την αλήθεια; Ή μήπως απλώς μας ξυπνούν στην αλήθεια; Είναι τελικά τα παραμύθια συμβολική απεικόνιση ψυχικών εμπειριών και κοσμικής αλήθειας; Ζουν οι ήρωες των παραμυθιών πάντα καλά και πόσο αυτό μας βοηθά να ζήσουμε καλύτερα εμείς; – Από τη λαϊκή αφήγηση στο παραμύθι. Σκηνογραφικά χαρακτηριστικά και τα χαρακτηριστικά αφήγησης. Πλοκή και ανάλυση δομής του παραμυθιού. Η σχέση του μαγικού κόσμου με την πραγματικότητα και η σημασιολογική του ταυτότητα.

Φρίξος Μιχαηλίδης: «“Ας γελάσω σοβαρά... Ας σοβαρευτώ γελώντας”! Ακροβατώντας μεταξύ σοβαρού και αστείου!» (Σάββατο, 15 Σεπτεμβρίου 2018, 10:30-13:30)

Το χιούμορ στη συγγραφή και εικονογράφηση παιδικής λογοτεχνίας. – Αστεϊσμός χωρίς γελοιοποίηση, απλοποίηση χωρίς υποβάθμιση. – Είναι το χιούμορ απαραίτητο στη λογοτεχνία και πότε; – Μορφές έκφρασης του χιούμορ.

Δήμητρα Χαραλάμπους: «Πλάθοντας χαρακτήρες: Η σημαντικότητα των ηρώων στην επιτυχία ενός βιβλίου» (Σάββατο, 22 Σεπτεμβρίου 2018, 10:30-13:30)

Πώς ο συγγραφέας μπορεί να κατασκευάσει ήρωες ανάξιους του αναγνώστη του; Ήρωες που να σκέφτονται και να ενεργούν με αληθοφάνεια; Ήρωες που ο αναγνώστης να είναι σε θέση να δει, να αφουγκραστεί, να νιώσει; Ήρωες που θα λαχταρά να συναντήσει, ανοίγοντας τις σελίδες ενός βιβλίου; Η πρόκληση για δημιουργικό πλάσιμο χαρακτήρων που, δρώντας μοναχικά ή σε παρέα, θα αποτελέσουν τον ακρογωνιαίο λίθο μιας πετυχημένης αφήγησης.

Σάντρα Ελευθερίου: «Ιστορίες από χρώμα» (Σάββατο, 29 Σεπτεμβρίου 2018, 10:30-13:30)

Πώς και πόσο μπορεί ο συγγραφέας να επηρεάσει τη χρωματική παλέτα του εικονογράφου ή την επιλογή εξωφύλλου; Έχουν όλα τα βιβλία χρώμα, ακόμα κι αυτά χωρίς εικόνα; Πότε και με ποιο τρόπο αποφασίζουμε το χρώμα της ιστορίας ή των ηρώων μας; Υπάρχει διαχωρισμός μεταξύ βασικών χρωμάτων και αποχρώσεων στη συγγραφή όπως και στην εικονογράφηση;

Φυτούλα Βακανά: «Ακολουθώντας τα μυστηριώδη ίχνη...» (Σάββατο, 6 Οκτωβρίου 2018, 10:30-13:30)

“Συνταγή” για ένα μυστήριο: Αγωνία, ανατροπές, εκπλήξεις! Πώς γεννιέται ένας χάρτινος ήρωας και πώς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του συμβάλλουν στην εξέλιξη της δράσης; Η δύναμη της ομάδας: Πώς οι ήρωες αλληλοσυμπληρώνονται ώστε, ως ομάδα, να οδηγούνται στη λύση του μυστηρίου;

ΣΥΝΤΟΜΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΜΨΥΧΩΤΩΝ

Η **Φυτούλα Βακανά** είναι εκπαιδευτικός. Το βιβλίο της *Κωδικός Π.Α.Ρ.Ε.Α.-Μυστήριο στο Σχολείο* (μαζί με Ανθή Πειραία) βραβεύτηκε με το Κρατικό Βραβείο Νεανικής Λογοτεχνίας (2008). Θεατρικό της τιμήθηκε με έπαινο από τον ΘΟΚ (2010). Βραβεύτηκε τρεις φορές από τον ΚΣΠΝΒ: για το βιβλίο της *Από την πόλη έρχομαι* (με Σάντρα Ελευθερίου) το 2011, για το θεατρικό της *Αποστολή: Άγιος Βασίλης* το 2014 και για το εφηβικό της μυθιστόρημα *Ο Στέφανος, η εκδρομή και άλλες έγνοιες για την Άννα Φ.* το 2018. Από τις Εκδόσεις Πατάκη κυκλοφορεί το βιβλίο της *Κωδικός Π.Α.Ρ.Ε.Α.- Το Μυστήριο της Παράξενης Βροχής*.

Η **Σάντρα Ελευθερίου** είναι εικονογράφος-συγγραφέας με συνεργασίες σε Κύπρο και Ελλάδα. Βραβεύτηκε δύο φορές από τον ΚΣΠΝΒ και έλαβε τρεις φορές το Κρατικό Βραβείο Εικονογράφησης. Συμπεριλήφθηκε στην Τιμητική Λίστα IBBY και διορίστηκε μέλος της επιτροπής Κρατικών Βραβείων Εικονογράφησης. Συγγραφικά, δόθηκε έπαινος στο θεατρικό *Η επιστροφή του χαμένου πρίγκιπα* (ΘΟΚ) και Α΄ Βραβείο ΚΣΠΝΒ στο μυθιστόρημα *Από την πόλη έρχομαι...* (συνεργασία: Φυτούλα Βακανά). Το πρώτο βιβλίο της τριλογίας με τίτλο *Ο φύλακας του δκτώ – η αρχή* έλαβε το Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνίας για Μεγάλα Παιδιά και Εφήβους.

Η **Κατερίνα Καρατάσου** είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Τμήμα Επιστημών της Αγωγής του Πανεπιστημίου Frederick. Είναι μέλος της κυπριακής κριτικής επιτροπής Κρατικών Βραβείων Παιδικής και Νεανικής Λογοτεχνίας. Υπήρξε, επίσης, μέλος των επιστημονικών επιτροπών για τη συγγραφή Δεικτών Επάρκειας και Δεικτών Επιτυχίας του Προγράμματος Σπουδών Λογοτεχνίας (Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση). Από το 2014 διευθύνει και επιμελείται επιστημονικά το ετήσιο πρόγραμμα «Εργαστήρια Συγγραφής Παιδικής και Νεανικής Λογοτεχνίας» (για εκπαιδευτικούς), από το 2017 το ετήσιο συνέδριο «Με αφορμή ένα βιβλίο» και από το 2018 το «Ατελιέ Δημιουργικής Γραφής» (για τον γενικό πληθυσμό), στο πλαίσιο του Μνημονίου Συνεργασίας Τμήματος Επιστημών της Αγωγής Πανεπιστημίου Frederick και «Μουσείου Παραμυθιού». Παράλληλα, συντονίζει την ομάδα φιλαναγνωσίας «Μυθοπόροι», ενώ προσφέρει επιμορφώσεις και βιωματικά εργαστήρια για θέματα θεωρίας και διδακτικής της λογοτεχνίας σε δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια. Έχει επιμεληθεί δύο αφιερώματα περιοδικών στην παιδική και νεανική λογοτεχνία και τη διδακτική της: «Το όνειρο, το γέλιο και η εξέγερση στην παιδική και νεανική λογοτεχνία» (*Ανέμη*, 2013) και «Δημιουργικές προσεγγίσεις του λογοτεχνικού γραμματισμού στη Δημοτική Εκπαίδευση» (*Κείμενα*, 2016). Το βιβλίο της *Λανθάνων διάλογος. Ο δραματικός μονόλογος στη νεοελληνική ποίηση 19ος – 20ος αι.* (Βραβείο Δοκιμίου 2015, Λογοτεχνικά Βραβεία του περιοδικού *Αναγνώστης*) κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Gutenberg, στη σειρά «Ο θεσπισμένος λόγος: Τα είδη της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας».

Η **Άννα Κουππάνου** είναι συγγραφέας και εκπαιδευτικός. Τώρα εργάζεται ως Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Επιστημονικά της άρθρα έχουν δημοσιευτεί σε διεθνή ακαδημαϊκά περιοδικά ενώ το 2018 εκδόθηκε το ακαδημαϊκό της βιβλίο: *Technologies of Being in Martin Heidegger: Nearness, Metaphor and the Question of Education in Digital Times*, από τις εκδόσεις Routledge. Τα βιβλία της *Οι Αργοναύτες του Χρόνου* και *Η Απίστευτη Αποκάλυψη του Σεμπάστιαν Μοντεφιόρε* (Εκδόσεις Κέδρος) έχουν βραβευτεί με το Κρατικό Βραβείο Κύπρου το 2010 και το 2015 αντίστοιχα. *Η Απίστευτη Αποκάλυψη του Σεμπάστιαν Μοντεφιόρε* έχει επίσης τιμηθεί με το Α΄ βραβείο του Κυπριακού Συνδέσμου Παιδικού Νεανικού Βιβλίου (IBBY Κύπρου), το βραβείο για Λογοτεχνικό Βιβλίο για Παιδιά του λογοτεχνικού περιοδικού *Ο Αναγνώστης*, ενώ έχει αναγραφεί στον τιμητικό κατάλογο της Διεθνούς Οργάνωσης Βιβλίων για τη Νεότητα (IBBY Honour List 2018). Τα βιβλία της *Οι Αργοναύτες του Χρόνου*, *Η Εξαφάνιση της Κ. Παπαδάκου και τι έγινε εκείνο το καλοκαίρι* (Εκδόσεις Πατάκη), και η ποιητική της συλλογή *ΠΡΑΓΜΑΤΩ(Ν)ΠΟΙΗΣΗ: ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΤΗΝ ΘΕΑ ΜΟΝΟΙ* (Εκδόσεις Μελάι) έχουν βρεθεί στις βραχείες λίστες των βραβείων του λογοτεχνικού περιοδικού *Ο Αναγνώστης*. Το 2018 κυκλοφόρησε το βιβλίο της *Ο παππούς, ο Σούπερμαν και ένα κερασάκι* (Εκδόσεις Κέδρος) που έχει τιμηθεί από τη «Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά». Διδάσκει φιλοσοφία, παιδική λογοτεχνία, διδακτική της λογοτεχνίας και δημιουργική γραφή. Προωθεί τη φιλιαναγνωσία στην Κύπρο και στην Ελλάδα μέσω διαφόρων δράσεων που απευθύνονται σε παιδιά, εφήβους και εκπαιδευτικούς.

Ο **Φρίξος Μιχαηλίδης** είναι χημικός, εκπαιδευτικός, συγγραφέας, εικονογράφος, πρώην Γραμματέας του ΚΣΠΝΒ και τώρα μέλος του, με μεταπτυχιακές σπουδές στη διδασκαλία των Φ.Ε. και έρευνα στην Διεθνή βιβλιοθήκη του Μονάχου για την παγκόσμια παιδική λογοτεχνία και το Περιβάλλον. Τα βιβλία του κυκλοφορούν από τις εκδόσεις Πάργα. Έχει τιμηθεί με διάφορα κρατικά και διεθνή βραβεία και διακρίσεις στην Κύπρο και στο εξωτερικό στη συγγραφή και την εικονογράφηση και έχει εκπροσωπήσει τη χώρα μας σε διεθνή συνέδρια (Μεγάλη Βρετανία, Ισπανία, Μεξικό, Γαλλία, Γερμανία...) και μπιενάλε εικονογράφησης (Ελλάδα, Κορέα, Σλοβακία, Ιταλία, Ιαπωνία...). Είναι μέλος σε κριτικές επιτροπές συγγραφής και εικονογράφησης παιδικών-εφηβικών έργων και αρθρογραφεί σε επίσημα διεθνή και τοπικά λογοτεχνικά περιοδικά (*Ανέμη*, *BookBird*...). Έχει συμπεριληφθεί στον δευτερεύοντα τιμητικό κατάλογο της *ibby* και ως συγγραφέας και ως εικονογράφος όπως και στον διεθνή κατάλογο *White Ravens 2016*... Λαμβάνει μέρος, σε διάφορα σεμινάρια επιμόρφωσης, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, για εκπαιδευτικούς (Πανεπιστήμια: Κύπρου, Φρέντερικ, Λευκωσίας, Ευρωπαϊκό) και για μαθητές (Νηπιαγωγεία, Δημοτικά και Γυμνάσια-Λύκεια) για την προώθηση της παιδικής-νεανικής λογοτεχνίας και της φιλιαναγνωσίας. Συνεργάζεται εδώ και χρόνια με διάφορους πολιτιστικούς φορείς όπως το ΥΠΠ Κύπρου, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, το Πολιτιστικό Ίδρυμα της Τραπεζής της Κύπρου, τη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών Λευκωσίας, τον Όμιλο Φίλων Δημοτικής Βιβλιοθήκης Στροβόλου, την Κυπριακή Βιβλιοθήκη, τις βιβλιοθήκες Στροβόλου και Λακατάμειας, το Μουσείο Παραμυθιού, την Ένωση Λογοτεχνών Κύπρου, τον ΚΣΠΝΒ και το ίδρυμα Λητώ Παπαχριστοφόρου. Η θεματολογία των παρουσιάσεων/εργασιών του προς τους ενήλικες – εκπαιδευτικούς και μη - αφορούν τα Κυπριακά Παραδοσιακά παραμύθια και τη Μοντέρνα Κυπριακή παιδική λογοτεχνία, τη δημιουργική γραφή-τεχνικές γραφής, τις τεχνικές – ρεύματα εικονογράφησης, το χιούμορ στην παιδική λογοτεχνία, νέες τάσεις στην παιδική λογοτεχνία, τη συναισθηματική αγωγή, τη χρήση και ένταξη της παιδικής λογοτεχνίας στη δημοτική εκπαίδευση, τη χρήση της λογοτεχνίας στη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών. Έχει συνεργαστεί με πολλούς αξιόλογους συγγραφείς ως εικονογράφος όπως η Κίκα Πουλχερίου, η Μαρία Πυλιώτου, ο Ανδρέας Κωνσταντινίδης, η Έλενα Περικλέους, η Άννα Κουππάνου, η Μαρία Ολυμπίου, η Δήμητρα Χαραλάμπους κ.ά.

Το «τυπικό»: Η **Έλενα Περικλέους** σπούδασε παιδαγωγικά στην Παιδαγωγική Ακαδημία και στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και ακολούθως Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (M.Sc) στο Λονδίνο. Είναι διευθύντρια σε σχολεία Δημοτικής Εκπαίδευσης και ενεργό μέλος, εκπαιδευτικών και περιβαλλοντικών οργανώσεων. Αρθρογραφεί συχνά στον τύπο. Η συγγραφική της δουλειά συνοψίζεται κυρίως στα ακόλουθα: *Κόκκινη κλωστή δεμένη στο κομπιούτερ τυλιγμένη* (Α΄ Βραβείο Κ.Σ.Π.Ν.Β.), *Με τα μάτια ενός σκύλου* (Α΄ Κρατικό Βραβείο), *Το αγόρι που ήταν τ΄ αστέρι της γης* (Α΄ Βραβείο Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς), *Γεύση από ζωή, Πράσινοι Ιππότες σε μουσική αποστολή* (Α΄ Κρατικό

Βραβείο), Σε Φόντο Γκρίζο, 21 ΕΓΩ 1 ΕΜΕΙΣ (Οργανισμός Νεολαίας), Το μυστήριο της κλειστής πόρτας (Β΄ Βραβείο Κ.Σ.Π.Ν.Β.), Πράσινη τρυπημένη κάλτσα (Β΄ Βραβείο σε διαγωνισμό του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών), Το παγωτό που δεν ήθελε να λιώσει, Τα Παραμύθια λένε πάντα την Αλήθεια, Με τα μάτια ενός Σκύλου- η Επιστροφή.

Το «αληθινό»: Η Έλενα Περικλέους είναι μια αθεράπευτη βιβλιοφάγος. Πήρε και επίσημα τον τίτλο όταν διάβασε το 1000στό της βιβλίο. Κάπου εκεί, στο «ζήσανε αυτοί καλά και εμείς καλύτερα», αποφάσισε πως θέλει να ζήσει πραγματικά καλύτερα και αφιέρωσε την υπόλοιπη ζωή της στο να διαβάζει και να γράφει παραμύθια. Τα χρόνια περνούσαν και ανακάλυψε σιγά σιγά πως τα παραμύθια λένε πάντα την αλήθεια αφού δεν τα διαβάζεις για να κοιμηθείς γλυκά το βράδυ, αλλά για να ξυπνήσεις στη ζωή. Έχει πάντα μαζί της το λογοτεχνικό της φαρμακείο, το οποίο είναι γεμάτο παυσίλυπα, παραμύθια δηλαδή που διώχνουν τη λύπη, και μαζί μ'αυτήν και όλα τα άλλα δεινά: τη μοναξιά, την αγωνία, τη ζήλια, τον εγωισμό..., αγκαλιάζοντας τρυφερά την ψυχή.

Η **Δήμητρα Χαραλάμπους** είναι εκπαιδευτικός με μεταπτυχιακές σπουδές στην Ψυχολογία και τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Από τις εκδόσεις Πάργα κυκλοφορούν τα βιβλία της *Ο κλεμμένος θησαυρός (2012)*, *ΠΕΝ-7 σε μουσική αποστολή (2014)* και *Οι περιπέτειες ενός Μουσικού (2016)*. Το ανέκδοτο μυθιστόρημά της *Το πλοίο της απάτης* έχει κερδίσει εύφημη μνεία από τη Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά (2017), ενώ τον Απρίλιο του 2018 πήρε Α΄ βραβείο στον Διαγωνισμό του ΚΣΠΝΒ για το έργο της *Για πάντα Ζ*. Ασχολείται ενεργά με τον χώρο της παιδικής λογοτεχνίας, εφαρμόζοντας δράσεις φιλιαναγνωσίας και δημιουργικής γραφής σε σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης.